

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exhortationes|| Ad|| Religiosos

Dirckinck, Johann

Coloniæ Agrippinæ, 1704

De correctione fraterna. Thema. Vos qui spirituales estis, hujusmodi
instruite, in spiritu lenitatis. Ad Gal. 6.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51834)

REGULA X.
DE CORRECTIONE FRATERNA.
EXHORTATIO
IN REGULAM X. SUMMARIL

Explicat condiciones Fraternalis correctionis.

T H E M A.

Vos qui Spirituales estis, huiusmodi instruite in Spiritu lenitatis. Ad Gal. 6.

V E L:

Boni etiam consulant ab aliis corrigi, & ad aliorum correctionem iuvare. Reg. 10.

Ecclesia in terris, non secus atque Hierosolyma caelestis, elegans quoddam templum representat, in quo Sanctissima Trinitas, laudibus extollitur, adoratione colitur, obsequiis honoratur. Templi huius lapides, fideles sunt; & lapides politi, homines iusti atque perfecti. Qui ut aptis juncti nexibus, locentur in fastigio, multâ tunc percutiendi, multo labore celandi, magnâ industriâ aptandi ac poliendi sunt. Eum in finem operi

huic manum industriâ admovet, Potentia æterni Patris, Sapientia Verbi, Charitas Spiritus divini. Interpellatio Christi, intercessio gloriosæ Genitricis Dei, ac beatarum & iustarum mentium Choris in terris verò. Superiorum, nos regentium, imò & æqualium & inferiorum vigiles oculi: Omnes hi perfectionis nostræ opus promovent; ut merito de quovis Societatis nostræ Religioso asserere valeamus, quod de sancto Sanctorum & iusto Justorum Zacharias Propheta affirmavit, c. 3. *Super lapidem unum septem oculi sunt: ecce ego calabo sculpturam ejus, ait Dominus, exercituum.* Nimirum oculi Dei Patris, Oculi JESU Christi,

Christi, oculi Spiritus sancti, oculi beatissimi Virginitatis, Oculi S. Angeli Custodis, Oculi Superiorum nostrorum, & oculi aequalium, scilicet Fratrum nostrorum, qui omnes super lapidem unum, seu quemvis ex nobis sunt intenti, ac vigiles: sic enim Providentia divina salutis iustorum negotium disposuit, ut alter alteri manum auxiliatricem praeberet, atque in calando, corrigendo, poliendo, ac tundendo adjuvaret.

Qua verè ratione caelatura & correctio illa perfici debeat, praesenti exhortatione declarandum erit.

Praesens Regula tria insinuat verbis sequentibus: *Bonitatem consulant, ab alio corrigi, & ad aliorum correctionem jurare ac manifestare sese invicem sint parati, debito cum amore & charitate, ad majorem Spiritus profectum, praesertim ubi à Superiore, qui illorum curam gerit, fuerit ita praescriptum, ad maiorem Dei gloriam.*

1
Acceptatio
correctio-
nis.

I. Primum hanc Regulam commendatum est placida admisso correctionis. *Boni, inquit, etiam consulant ab alio corrigi.* Sive is, qui corrigit, atque admonet, sit Superior, sive alius ab ipso commisionem nactus, & Superior subordinatus, sive aliquis ex Fratribus. *Boni consulant;* & benignè admittant correctionem & reprehensionem; non invellent, quis rem ad Superiorem detulerit, non suspitione aut judicio temerario agantur; non aegrè ferant, aut indignentur, succenseant ve monenti, sed tanquam pharmacum morbis suis placidè mente suscipiant. *Opportet, ait S. Basilius cap. 6. sum. 72. moral. reprehensionem & increpationem sic suscipere velut medica-*

mentum extirpatorium afflicti (inordinata) & preparatorium sanitatis. Alpicendo scilicet finem, quem Superior intendit, profectum spiritualem. Admirabile est, quod legimus Exodi c. 7. de Virga Moylis chaumaturga, quae ab Aarone, coram Rege Pharaone, projecta in terram versa est in colubrum, & devoravit omnes serpentes Aegyptiorum: colubrum hunc, cum apprehendisset Moyses per caudam, rursum versus est in virgam, tantòque in honore habita est, ut una cum Libris Moyses posita fuerit in tabernaculo foederis. Virga haec, velut aptissimum Symbolum, adumbrat correctionem paternam & fraternam; quam si animo illibenti & refractario excipiamus, evadit in serpentem ac venenum, quod opereretur esse medicamen. Si verò per caudam apprehendamus, id est, si finem correctionis, nimirum Spiritus profectum, attendamus; eamque prono ac libenti animo suscipiamus, evadit in virgam, quae devorat virgas, seu serpentes Aegyptiorum; dum imperfectiones, vitia, peccata, pravasque consuetudines, ex Mundi Aegypto nobiscum, velut venenosos serpentes allata, abolemus.

Boni, igitur, semper consulamus, si moneamur, si reprehendamus; placidèque animo correctionem acceptemus, ne illis similes evadamus, de quibus Job loquitur c. 17. Cor eorum longè fecisti à disciplina; ideo non exaltabuntur. Cor repudiantium correctionem, longè remotum est ab humilitate, à profectus desiderio, ab observantia regulati & disciplina: ideoque non exaltabuntur, ad

ad colmen perfectionis : non exaltabuntur hic per gratiam , nec in caelo per gloriam.

II. Alterum Regula hanc praescriptum est, correctio alterius, seu auxilium ad eam: Boni, inquit, consulant, & ad alterum correctionem jurent. Quod fit, dum vel ipsimet delinquentem de defectu admonemus, vel commissum defectum, pro correctione paternâ, ad Superiorem deferimus. Hæc autem delatio, seu manifestatio, ut cum fructu delinquentis & deferentis instituat quaternis sit associata conditionibus.

1. Conditio, sit *considerata*: id est, qui defectum alterius Superiori manifestatus est, in conspectu Dei antè consideret, num revera defectus existat, an verò duntaxat suspicio videatur: deinde si defectus esse deprehendatur, perpendat alterius, num defectus ille, tanti censetur esse momenti, ut existimetur deferendus: neque enim minimi quique aut levissimi defectus ad Superiorem deferendi sunt, nisi alicui pro certo vel certis quibusdam observandis, Syndici officium in junctum foret. Quod si verò, manifestum esse defectum, liquidò constet, & quidem talem, qui vergat in notabile detrimentum boni communis, aut Societatis, aut Domus, aut cedat in damnum tertie personæ, aut in perniciem propriæ animæ delinquentis, omninò Superiori indicet: nam Frater Fratri, amicus amico, jure dilectionis & amicitie debet correctionem. *Amici vitia si seras, facis tua*, ait Seneca in Proverb. Homo enim non raro, amore proprio, aliave passione excœcatur, unde pericula, aut peccata

propria non agnoscit, non cernit, adeoque non corrigit; hinc est quod monitorem egeamus: ut rectè docet S. Gregorius Nazianzenus in retractichis:

Oculus tuetur cætera, at se non videt.
Ergo monitorem, rebus in cunctis habe:

Manus requirit nam manum, pes pedem.

Quasi diceret: quemadmodum manus manum lavat, & pes pedem in ambulando adjuvat: ita Frater Fratri, ut lavetur à sordibus, & rectè incedat te tanquam manum, pedemve alterum exhibeat. Quo etiam servit dictum S. Bernardi serm. de Nativ. S. Joannis. *Nemo, inquit, Fratris vitia palpet, peccata dissimulet: nemo dicat: Nunquid custos ego sum fratris mei? Est enim consentire, filere rem, quam arguere, (aut per te, aliumve emendare) possis: & scimus quia similis parva facientes manet & consentientes.*

2. Altera conditio correctionis vel delationis ad Superiorem est, ut sit *Sincera*: seu ex corde sincero, Charitate redundante, ac simplici profecta. Quare deferens, omnem ab animo suo sinistra affectionem, omnem aversionem, odium, iram erga delinquentem excludat, necesse est; quin potius magnum in se amorem & compassionem excitet. Deinde sinceram formet intentionem, spectans gloriam Dei, bonum proximi privatum, & bonum commune; gratiamque à Deo flagitet, hunc finem ope delationis, ex charitate sincera faciendæ, consequendi. Denique rem sincerè & simpliciter, ut gesta est,

Hh

Supe-

Superiori exponat, nihil addendo, nihil adimendo, nihil celando; sed certa pro certis, dubia pro dubiis referendo; idque animo composito, tranquillo, & cum affectu commiserationis; rogando ut delatus pvetur ex charitate, vel alia ratione; prout Superiori in Dominovisum fuerit, aut ut sibi, in simili casu, secundum ordinatam charitatem fieri vellet. Sic diligendi sunt homines, ait Hugo Victorinus, in Reg. S. Aug. ut non diligantur errores: sunt verò nonnulli, qui aliorum culpas redarguant (aut deferunt redarguendas) non tam ex charitate, quam ex odii amaritudine: non tam ut eos corrigi velint, quam ut odium, quod corde gestant, exercere possint; & hoc ad vindictam pertinet, non ad disciplinam. Caveant ergo Fratres, ne aliquid reprehendant (aut deferant) ex ira & indignatione, sed ex dilectione.

3. Tertia, ut sit *Charitate & lenitate plena*. Quod docet Apostolus ad Gal. 6. *Si praeoccupatus fuerit homo in aliquo delicto: vos, qui spirituales estis, huiusmodi instruite, in spiritu lenitatis; considerans te ipsum, ne & tu tenteris*. Correctio igitur, instructio, uti & delatio, peragenda est in Spiritu lenitatis; id est, in Spiritu Charitatis, qui donum est Spiritus Sancti. Correctio enim vel delatio est quasi pilula amara, quae correpti vitium desegit vel incusat: hinc saccharo & dulcedine vocis, & commodae insinuationis, aut etiam extenuationis culpa oblinenda est; ut amarities ejus dulcoretur. Omnia fiant in Spiritu lenitatis, sinceritatis, charitatis, mansuetudinis, humilitatis; live Superior corrigat, live

frater deferat: *Ex amore, non ex transito*, ait S. Augustinus; & ne timeas, ut defectum committas, observa quod subdit idem S. Doctor: *Dilige & sic quod voles*. Dilige & defer ad Superiorem ex charitate, in charitate, cum charitate, propter charitatem; atque ita amandum bene volendo, & officio tuo, secundum Regulam, fungendo, proximi emendationem, correctionem & perfectionem promovebis, finemque intentum assequeris.

4. *Conditio ultima est, ut sit Constantis & fortis*, eaque quae fortè occurrunt obstacula perrumpat. Ad hoc movetur 1. Major Dei gloria, quae ex emendatione resultat. 2. Proprium deferentis meritum, dum Regulam, obligationi suae, & voluntati divinae facit factis, qui unicuique mandavit de proximo suo. 3. Bonum spirituale delinquentis, qui hac via, purgatur, illuminatur atque ad unionem cum Deo disponitur. 4. Bonum totius Religionis, quae poenitentia & correctione delinquentis, pristinum famam & honoris sui nitorem recipit. 5. Bonum aliorum proximorum, qui scandalum passorum, qui rursus emendationis vitae exemplis adificantur.

Neque ideo intermittenda est vel delatio, vel correctio, quòd fructus speratus non referatur; spes non est abijcenda, qui initio duriores se exhibet, paulatim mollescet. Proverb. cap. 25. *Qui corripit hominem, gratiam postea inveniet apud eum, magis quam qui per linguam blandimenta decipit*. Indigne ferretur correctionem, ait S. Augustinus, Epist. 167. & 27. *non est ideo deferendus; sed ut fiat phrenetici, aut lethargici, etiamsi nihil ligandus*

ligandus & excitandus. Idem Epist. 50. ad Bonifacium. Si bruta etiam si recalcitent, saepe curantur ab hominibus, etsi cum suo aliquo periculo, quando magis curandus refractarius frater, ne pereat in aeternum?

Neque etiam absterreat à delatione superbia, quae in mundanis dominatur; aut metus displicendi hominibus, ne habeatis censor aut delator: quamvis enim Superioris sit deferentem celare, illud tamen haud curandum est viro Religioso, cuius est cum Apostolo dicere: *Si ad huc hominibus placerem, Christi servas non essem.* Lex noxia mundi est, defectus alienos reticere ac suppressere jubens, ut à mundo & saeculi filiis, vir probus & fidelis habeat; plus apud nos valeat praesens Regula à S. Fundatore lata & Congregationis V. Generalis decretum 58. Unum ex Instituti nostri essentialibus esse, definiens: Contentum esse, quemque debere, ut defectus ejus Superiori manifestentur: ac proinde, etiam, alterum paratum esse oportere ut manifestet. Idque vel maxime, si lapsus foret enormis, & scandalo gravi obnoxius, qui in Religione florente rarissime accidit: in eo enim casu respectus humanus penitus est conculcandus, & cum S. Petro Damiano, cap. 23. Gomorrh. statuendum: *Malo cum Joseph, qui accusavit Fratres apud Patrem crimine pessimo, in cisternam innocens proijci; quam cum Heli, qui filiorum mala vidit & tacuit, divini furoris ultione multari.* Cum enim per os Propheta divina vox terribiliter comminetur dicens: *Si videris fratrem tuum iniquè agentem, & non corripueris eum, sanguinem ejus de manu tua*

requiram. Quis ego sum, qui in sacro Ordine videam tam pestilens facinus inolescere, & velut homicida aliena anima, servat à censurà silentii, divina distributionis audeam rationum expectare; & illius reatus fieri incipiam debitor, cujus nequam auctor extiterim?

III. Tertium in Regula ordinatum est mutua inter Socios defectuum manifestatio: *Ac manifestare sese invicem sine parati debito cum amore.* Viget ea praxis in tyrocinis, ubi Tyrones ex saeculo recentior appulsi, defectibusque referti, & in his participandis cœci, ex profectus desiderio, obtentà à Superiore licentiâ, defectus sibi suos indicari magna animi demissione flagitant, indicatosque placidè, demissè, tacitè & absque contradictione aut replica auscultant. Defectum verò insinuans, debito cum amore, lenitate, tranquillitate, absque impetu, irâ, odio, verborum asperitate, mordacitate, aut vexatione, risu ac sarcasmo id praestet. *Volat irrevocabile verbum,* ait S. Bernardus, *& quod sanare debuit, quia mordacius dicitur, gravius laedit.* Ad stipulatur & idem obsignat D. Augustinus, *Quidquid, inquit, lacerato animo dixeris, punientis est impetus, non charitas corrigentis.* Et Humbertus in Reg. S. Aug. *Fraterna correptio, & defectuum manifestatio, cum lenitate est facienda: defectus enim suos audientes & delinquentes sunt quasi infirmi, idè leniter sunt tractandi, cum compassione, discretione, & moderamine.*

Quapropter, Dilectissimi, si Societatem nostram, tanquam templum perelegans, lapidibus quadris, propè exlatis, & lavigatis constructum, re-

Hh 2 fulgere

III.
Mutua de-
fectuum
manife-
statio.

fulgere cupiamus, Superiorum & Fratrum nostrorum oculos non reformidamus, & si quid in nobis asperum, iniquale, aut extans deprehenderit, id indicari nosque corrigi, & coarctari, libenti animo sustineamus, & correctio, non venenum, aut serpens, sed alexipharmacum erit. Deinde quid in Fratribus corrigendum occurrerit, ad eorum correctionem juvare ne gravemur, hisce tamen probè servatis conditionibus, ut consideratè, sincerè, benignè & fortiter: quod emendatione eget, Superiori aperiamus: nec ullà al-

terius morositate, indignatione, emendationis desperatione à manifestando retrahi, retardari que sinamus: nec politicus, perversisque mundi principis nixi, censorisque nomen veriti, defectum, præsertim graviores & scandalo obnoxios, silentio involvamus, atque ita alienorum delictorum nos reos, participesque constituamus. Denique defectus, mutuo nobis magna charitatis & benevolentie significatione, insinuemus. Hac ratione, coluber in theriacam vertetur & antidotum, correctio in medellam, ac morbus in sanitatem.

REGULA XI. SUMMARI

De amplectendis Christi Domini insignibus.

EXHORTATIO I. IN REGULAM XI. SUMMARI.

Ostendit, quod ab iis quæ mundus amat, Religiosum abhorreere oporteat.

T H E M A.

Mibi mundus crucifixus est, & ego mundo. Ad Gal. 6.

V E L:

Omnino & non ex parte abhorreere ab omnibus, quæ mundus amat & amplectitur. Reg. II.

Uemadmodum in veteri Testamento prophetæ, rem magni momenti populo Israelitico proposituri, præfatione quæpiam attentionem conciliare sunt soliti: ve-

luti Isaias prophetiam suam auspicatoris exclamat, cap. 1. *Audite caeli, & auribus percipite terra.* Similiter & Moyses, Deuteron. 32. Populo Dei beneficia, & illius ingratitude in improperaturus, in hæc verba prorumpit: *Audite caeli quæ loquor, & audiat terra*

via